

Leidžiama perspausdinti švietimo ir nekomerciniais tikslais, jei nurodomas šaltinis.
© Lietuvos bankas, 2018

Gedimino pr. 6, LT-01103 Vilnius
Tel. (8 5) 268 0029, faksas (8 5) 262 8124

www.lb.lt
info@lb.lt

2018 m. rugpjūčio 21 d.

Per pirmąjį šių metų pusmetį gautos Lietuvos draudimo rinkos įmokos sudarė beveik 440 mln. Eur. Palyginti su laikotarpiu prieš metus, jos išaugo 13,4 proc. Ne gyvybės draudimo įmokos augo sparčiau – 15,9 proc., palyginti su 2017 m. pirmuoju pusmečiu, ir pasiekė 322 mln. Eur. Gyvybės draudimo įmokos viršijo 117 mln. Eur, o tai yra 7,1 proc. daugiau nei prieš metus. Didžiausią įtaką pokyčiams turėjo sparčiai augusios investicinio gyvybės draudimo įmokos. Ne gyvybės draudimo portfelyje sparčiausiai augo su transporto draudimu susijusio draudimo apimtis. Per pusmetį draudėjams išmokėta draudimo išmokų suma – 226 mln. Eur – buvo 12 mln. Eur didesnė nei prieš metus. Lietuvos bankas prognozuoja, kad iki metų pabaigos draudimo sektoriaus plėtros tempas bus panašus ir rinka išaugs 8–9 proc., kaip ir buvo prognozuota metų pradžioje. Tikėtina, kad ne gyvybės draudimo sektorius išsiplės 10–12 proc., o gyvybės draudimo rinka – 4–6 proc.

2018 m. pirmąjį metų pusmetį beveik visos draudimo įmonės dirbo pelningai, uždirbtas pelnas siekė 22,3 mln. Eur. Visos įmonės vykdė privalomuosius mokumo kapitalo reikalavimus.

Draudimo brokerių įmonės taip pat veikė pelningai ir uždirbo 5,2 mln. Eur pelno, t. y. 59,9 proc. daugiau nei praėjusių metų atitinkamą laikotarpį.

Vertinant draudimo rinkos raidos pokyčius, apibendrinama visų rinkos dalyvių veikla, vykdoma Lietuvos Respublikos teritorijoje. Vertinant finansinių ir kapitalo normatyvų vykdymą bei šių rodiklių pokyčius, nagrinėjama tik šalyje registruotų 9 draudimo įmonių (visoje jų veiklos teritorijoje) ir 97 draudimo brokerių įmonių veikla (visoje jų veiklos teritorijoje). Lietuvos teritorijoje veikiančių filialų veiklos finansiniai rezultatai ir kapitalo rodikliai nevertinami, nes šių subjektų finansinę priežiūrą vykdo juos įsteigusią įmonių šalių buveinių priežiūros institucijos.

1. DRAUDIMO RINKOS TEISINĖS APLINKOS POKYČIAI

Siekiant suvienodinti Lietuvos finansų rinkos dalyvių priežiūros reikalavimus (pvz., patikrinimų atlikimo tvarką, nurodymų ir poveikio priemonių taikymo procedūras, prižiūrimų finansų rinkos dalyvių vadovų nepriekaištingos reputacijos vertinimo kriterijus ir kt.) buvo priimti 27 įstatymų (tarp jų ir Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo) pakeitimai.

Nuo 2018 m. spalio 1 d. įgyvendinant 2016 m. sausio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2016/97 dėl draudimo produktų platinimo įsigalios Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo pakeitimai, numatantys draudimo produktų platinimo reikalavimų taikymą visiems draudimo produktų pardavėjams, įskaitant papildomas draudimo veiklos tarpininkus, draudimo produktų platinimo sąlygas, pareigą elgtis geriausiomis draudėjui, apdraustajam, naudos gavėjui ir nukentėjusiam trečiajam asmeniui sąlygomis ir jų interesais, draudimo ar perdraudimo produktų platintojų tinkamumo ir pasirengimo reikalavimus, taip pat nustatyti draudimo produktų tinkamumo ir priimtumo vertinimo reikalavimai sudarant draudimo principu pagrįsto investicinio produkto sutartis.

2. DRAUDIMO RINKOS RAIDA

Šalies rinkoje 2018 m. pirmojo pusmečio pabaigoje draudimo paslaugas teikė 20 Lietuvoje registruotų draudikų – 9 įmonės ir 11 kitose ES šalyse registruotų įmonių filialų. Iš jų 8 vykdė gyvybės draudimo ir 12 – ne gyvybės draudimo veiklą. Ataskaitiniu laikotarpiu sumažėjo Lietuvos rinkoje veikiančių filialų skaičius – nuo 12 iki 11, kai Austrijos draudikė „Vienna Insurance Group AG“ sujungė Latvijoje registruotas įmones „InterRisk Vienna Insurance Group AAS“ ir „BTA Baltic Insurance Company AAS“ (jų filialai veikia Lietuvoje). Draudimo brokerių įmonių skaičius nepasikeitė – 2018 m. antrojo ketvirčio pabaigoje veikė 97 įmonės.

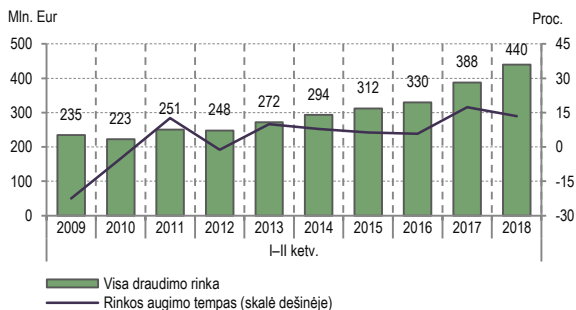
Draudimo įmokos

2018 m. pirmąjį pusmetį draudimo įmokų apimtis augo lėčiau nei prieš metus. Rinka išaugo 13,4 proc., palyginti su 2017 m. tuo pačiu laikotarpiu. Draudimo rinkos apimtį didino ir gyvybės, ir ne gyvybės draudimo šakos, nors ir nevienodu tempu. 2018 m. pirmąjį pusmetį, palyginti su 2017 m. tuo pačiu laikotarpiu, gyvybės draudimo rinkoje draudimo įmokos padidėjo 7,1 proc. – iki 117,4 mln. Eur, atitinkamai ne gyvybės draudimo rinkos augimas buvo spartesnis – įmokos padidėjo 15,9 proc., iki 322,2 mln. Eur.

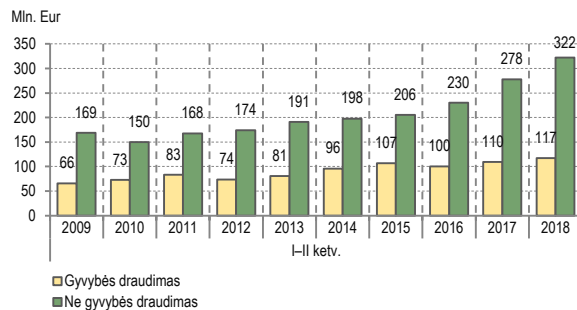
1 lentelė. Draudimo įmokos

Eil. Nr.	Draudimo šakos	Suma, mln. Eur			Augimo tempas, proc.	
		2016 06 30	2017 06 30	2018 06 30	2017 m.	2018 m.
1.	Gyvybės draudimas	100,1	109,7	117,4	9,6	7,1
2.	Ne gyvybės draudimas	230,1	278,0	322,2	20,8	15,9
3.	Iš viso	330,2	387,7	439,6	17,4	13,4

Šaltinis: Lietuvos bankas.

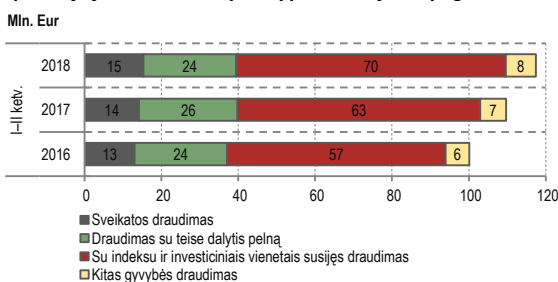
1 pav. Visos rinkos draudimo įmokų kaita ir augimo tempas

Šaltinis: Lietuvos bankas.

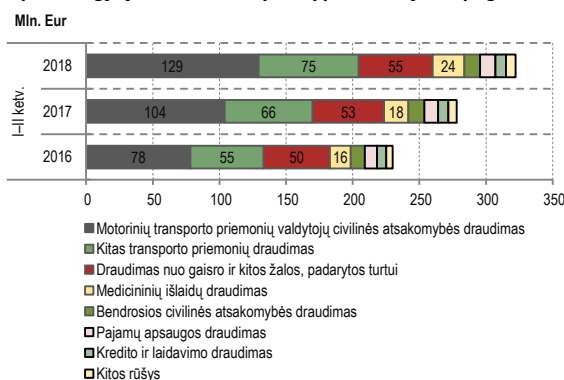
2 pav. Gyvybės ir ne gyvybės draudimo įmokų kaita

Šaltinis: Lietuvos bankas.

Ataskaitiniu laikotarpiu gyvybės draudimo įmokų apimtis labiausiai didėjo dėl su indeksu ir investiciniais vienetais susijusio draudimo. Jis, palyginti su praėjusių metų atitinkamu laikotarpiu, išaugo 11 proc. Didžiausią įtaką ne gyvybės draudimo rinkos apimtims augimui turėjo 24,5 proc. padidėjęs transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimas ir 13,7 proc. išaugęs kasko draudimas.

3 pav. Gyvybės draudimo įmokų pasiskirstymas pagal rūšis

Šaltinis: Lietuvos bankas.

4 pav. Ne gyvybės draudimo įmokų pasiskirstymas pagal rūšis

Šaltinis: Lietuvos bankas.

Draudimo išmokos

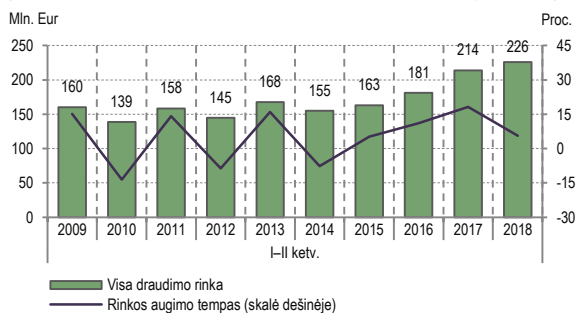
2018 m. pirmąjį pusmetį išmokėta 226,1 mln. Eur draudimo išmokų, arba 5,7 proc. daugiau, palyginti su 2017 m. atitinkamu laikotarpiu. Didžioji išmokų dalis (69,8 %, arba 157,8 mln. Eur) buvo išmokėta pagal ne gyvybės draudimo sutartis, iš jų 68,1 proc. išmokų buvo sietinos su draustomis transporto priemonėmis. Gyvybės draudimo įmonių išmokų struktūroje dominavo išmokos, išmokėtos nutraukus draudimo sutartis (58 % išmokų), ir išmokos, išmokėtos pasibaigus draudimo sutartims (31 % išmokų).

3 lentelė. Išmokos

Eil. Nr.	Draudimo šakos	Suma, mln. Eur			Augimo tempas, proc.	
		2016 06 30	2017 06 30	2018 06 30	2017 m.	2018 m.
1.	Gyvybės draudimas	54,9	70,6	68,2	28,6	-3,4
2.	Ne gyvybės draudimas	126,2	143,3	157,8	13,6	10,1
3.	Iš viso	181,1	213,9	226,1	18,1	5,7

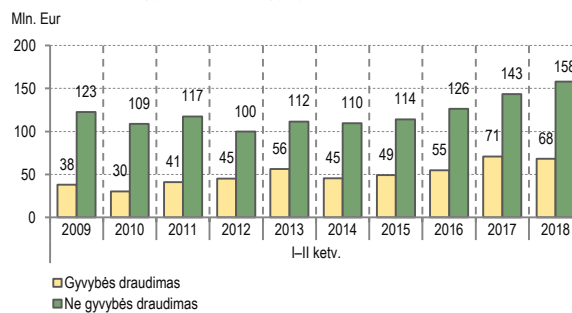
Šaltinis: Lietuvos bankas.

5 pav. Visos rinkos draudimo išmokų sumų kaita ir augimo tempas

Šaltinis: Lietuvos bankas.

6 pav. Išmokėtų gyvybės ir ne gyvybės draudimo sumų kaita

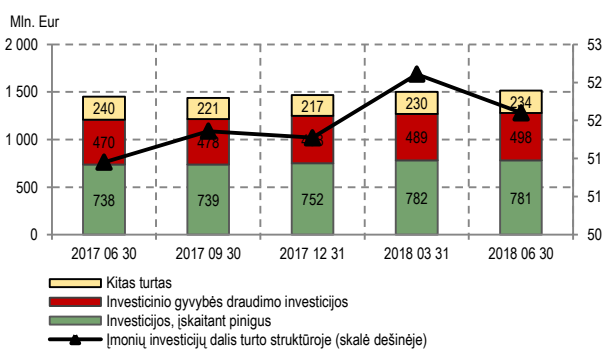

Šaltinis: Lietuvos bankas.

3. ĮMONIŲ FINANSINĖS VEIKLOS REZULTATAI

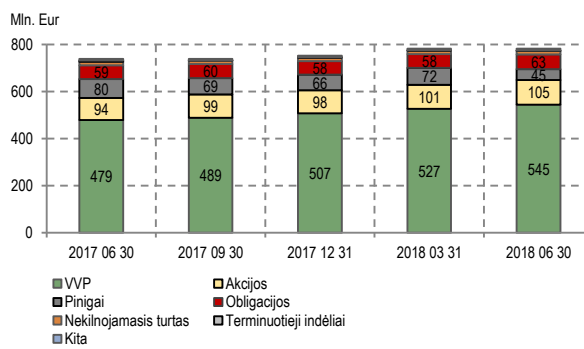
Kalbant apie draudimo įmonių turto ir įsipareigojimų struktūrą, pasakytina, kad esminių pokyčių nebuvo. Draudimo įmonių valdomas turtas 2018 m. pirmojo pusmečio pabaigoje sudarė 1,5 mlrd. Eur ir, palyginti su pirmuoju metų ketvirčiu, ūgtelėjo šiek tiek mažiau nei 1 proc. Minimalų turto pokytį lėmė įmonių akcininkams išmokėti dividendai, kurių suma sudarė 21,4 mln. Eur. Draudimo įmonių nuosavo turto investicijų apimtis beveik nepakito, tačiau įvyko struktūrinių pokyčių. Sumos, investuotos į vyriausybės vertybinius popierius, išaugo 2,3 proc. p. ir sudarė 77,7 proc. investicinio portfelio. Investicijų į vyriausybės vertybinius popierius portfelyje Lietuvos VVP dalis išaugo 1,6 proc. p. – iki 39,3 proc.

7 pav. Draudimo įmonių turto struktūra

Šaltinis: Lietuvos bankas.

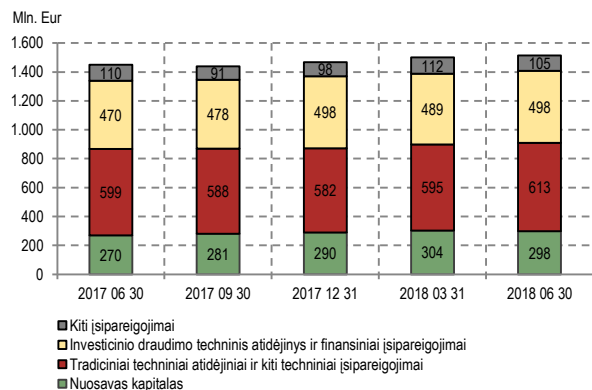
8 pav. Draudimo įmonių nuosavo turto investicinio portfelio struktūra

Šaltinis: Lietuvos bankas.

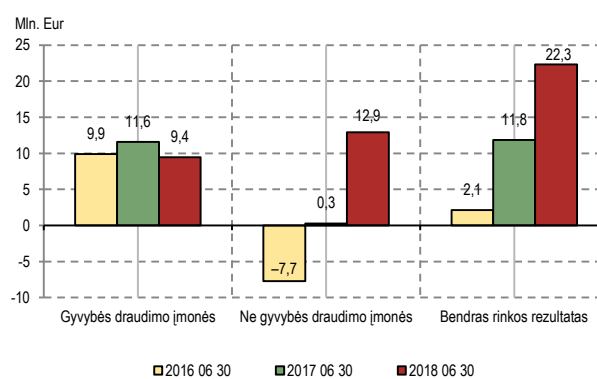
Per 2018 m. antrąjį ketvirtį draudimo įmonių nuosavas kapitalas sumažėjo 6 proc. ir sudarė 298 mln. Eur. Nuosavo kapitalo pokytį lėmė sumažėjęs sukauptas pelnas išmokėjus dividendus akcininkams. Viena įmonė 6 mln. Eur padidino kapitalą. Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje įmonės buvo sudariusios 609 mln. Eur tradicinių techninių atidėjinių, t. y. 3,3 proc. daugiau nei praėjusio ketvirčio pabaigoje. 2018 m. birželio 30 d. duomenimis, draudimo įmonės uždirbo 22,3 mln. Eur pelno. Pirmasis metų pusmetis buvo pelningas gyvybės ir ne gyvybės draudimo įmonėms: gyvybės draudimo įmonės uždirbo 9,4 mln., o ne gyvybės draudimo įmonės – 12,9 mln. Eur pelno.

9 pav. Draudimo įmonių įsipareigojimų ir nuosavo kapitalo pokyčiai

Šaltinis: Lietuvos bankas.

10 pav. Draudimo įmonių veiklos rezultatas

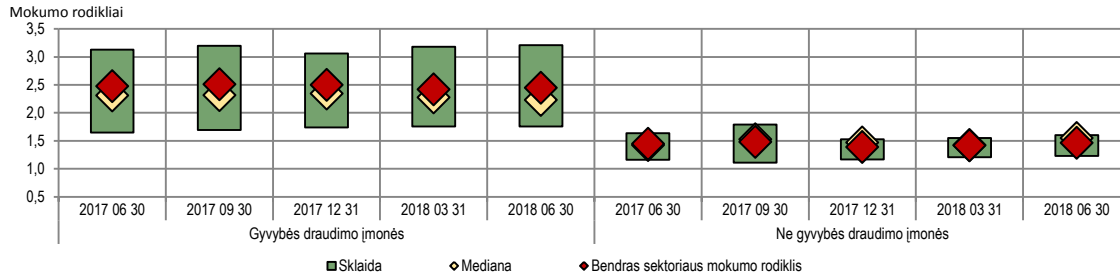

Šaltinis: Lietuvos bankas.

4. ĮMONIŲ KAPITALO REIKALAVIMŲ VYKDYMAS

Visos draudimo įmonės vykdė mokumo kapitalo poreikio reikalavimus. Pagal direktyvos „Mokumas II“ reikalavimus apskaičiavus draudimo įmonių mokumo kapitalo reikalavimą ir įvertinus turimų nuosavų lėšų dydį, nustatyta, kad visos draudimo įmonės buvo mokios, t. y. turėjo pakankamai tinkamų nuosavų lėšų mokumo kapitalo reikalavimui ir minimalaus kapitalo reikalavimui padengti. 2018 m. birželio 30 d. gyvybės draudimo įmonių mokumo rodiklis buvo 2,45, ne gyvybės – 1,46.

11 pav. Draudimo įmonių mokumo kapitalo reikalavimo rodikliai

Šaltinis: Lietuvos bankas.

5. DRAUDIMO BROKERIŲ ĮMONĖS

Draudimo brokerių įmonių turtas, 2018 m. birželio 30 d. duomenimis, sudarė 36,4 mln. Eur ir per metus išaugo 35,0 proc. Didžiąją šių įmonių turto dalį (26,4 %) sudarė pinigai. Pinigai, laikomi atskiroje sąskaitoje, sudarė beveik 3,0 mln. Eur ir gerokai viršijo tarpininkų įsipareigojimus draudimo įmonėms. Draudimo brokerių įmonės per metus į kasą ir atskiras sąskaitas surinko 124,6 mln. Eur draudimo įmokų, jos buvo perduotos draudimo įmonėms. Draudimo brokerių įmonių antrojo ketvirčio veikla buvo pelninga – įmonės uždirbo 5,2 mln. Eur pelno. Šių metų antrąjį ketvirtį, palyginti su praėjusių metų atitinkamu laikotarpiu, uždirbtas pelnas išaugo 59,9 proc. Pelningai dirbo 76 iš 97 draudimo brokerių įmonės. Draudimo brokerių įmonių sudaromų sutarčių skaičius didėjo, tačiau augimo tempas, palyginti su ankstesniu ataskaitiniu laikotarpiu, sulėtėjo iki 8,8 proc.

4 lentelė. Pagrindiniai draudimo brokerių įmonių veiklos rodikliai

Eil. Nr.	Draudimo šakos	Suma			Augimo tempas, proc.	
		2016 06 30	2017 06 30	2018 06 30	2017 m.	2018 m.
1.	Sudarytos draudimo sutartys, vnt.	812 975	905 844	985 365	11,4	8,8
2.	Pardavimo pajamos, tūkst. Eur	19 320,7	22 819,3	25 815,8	18,1	13,1
3.	Ataskaitinio laikotarpio rezultatas, tūkst. Eur	2 479,3	3 280,0	5 245,2	32,3	59,9

Šaltinis: Lietuvos bankas.

Draudimo brokerių įmonių nuosavas kapitalas sudarė 20,4 mln. Eur, arba 24,8 proc. daugiau nei praėjusių metų atitinkamą laikotarpį. Įmonių minimalaus kapitalo reikalavimas yra 18 760 Eur, arba ne mažesnis kaip 4 proc. per metus draudimo brokerių įmonės gautų draudimo įmokų, mokėtinų draudikams. Ataskaitinę datą visos įmonės vykdė minimalaus kapitalo reikalavimą.

6. VARTOTOJŲ IR DRAUDIMO RINKOS DALYVIŲ GINČŲ NAGRINĖJIMAS

2018 m. antrąjį ketvirtį 57 proc. visų gautų kreipimūsi (108 iš 191) ir 74 proc. visų Lietuvos banke išnagrinėtų ginčų (102 iš 133) yra susiję su draudikais. Tuo pačiu laikotarpiu 2017 m. buvo išnagrinėti 86 ginčai, taigi, palyginti su 2017 m. antroju ketvirčiu, ginčų su draudikais padaugėjo 19 proc.

Didžiausia dalis ginčų (net 97 iš 102), kaip įprasta, kilo dėl ne gyvybės draudimo sutarčių: dėl transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo, turto draudimo ir kasko draudimo. Vartotojai dažniausiai nesutiko su draudikų sprendimais atsisakyti pripažinti įvykius draudžiamaisiais, su draudikų apskaičiuotais nuostolių ir draudimo išmokų dydžiais, taip pat prašė rekomenduoti, kad draudikai atsisakytų atgręžtinių reikalavimų.

42 iš 102 išnagrinėtų ginčų 2018 m. antrąjį ketvirtį baigėsi Lietuvos bankui priėmus sprendimą dėl ginčo esmės: 19 atvejų vartotojų reikalavimai buvo iš dalies arba visiškai patenkinti ir priimti rekomendaciniai sprendimai, o 23 atvejais vartotojų reikalavimai buvo pripažinti nepagrįstais ir atmesti. Palyginti su 2017 m. antrąjį ketvirtį, ginčų su draudikais nagrinėjimo tendencijos išliko panašios. 4 iš 19 vartotojų naudai priimtų rekomendacinių sprendimų draudikai neįgyvendino. Apie neįgyvendintas rekomendacijas buvo paskelbta Lietuvos banko interneto puslapyje.

Atkreiptinas dėmesys, kad 2018 m. antrąjį ketvirtį net 20 vartotojų ginčų su draudikais buvo baigti pasiekus taikų susitarimą arba finansų rinkos dalyviui patenkinus vartotojo reikalavimą. Taikių susitarimų skaičius yra beveik du kartus didesnis nei 2017 m. antrojo ketvirčio skaičius ir beveik tris kartus didesnis nei 2018 m. antrojo ketvirčio skaičius. Pasiektas 20 taikių vartotojų ir draudikų susitarimų per vieną metų ketvirtį skaičius yra didžiausias nuo 2012 m., kai Lietuvos bankas pradėjo nagrinėti vartojimo ginčus.